

TORRELLES DE LLOBREGAT DONA UN PAS ENDAVANT EN LA GESTIÓ DELS RESIDUS I EL SEU TRACTAMENT FISCAL

Torrelles de Llobregat s'ha distingit des de fa anys per un tractament ecològicament responsable de les deixalles. Fou conjuntament amb Molins de Rei el primer municipi a Catalunya a introduir la separació en origen de la matèria orgànica, en el marc del projecte Residu Mínim. Actualment es trobava en un nivell alt de recuperació (al voltant del 50%) però amb la percepció que aquest nivell seria difícil de superar si el sistema de recollida es continuava basant en un model d'aportació voluntària a contenidors de recollida selectiva.

És per aquest motiu que Torrelles decidí implantar un model de recollida porta a porta, seguint els passos pioners de Tiana, Tona i Riudecanyes, i de la resta de municipis que els han seguit després (Balenyà, Cervera, Arenys de Munt...). Els resultats assolits per aquests municipis demostren que en termes de recuperació els models de recollida porta a porta són netament superiors als models basats en contenidors per a recollida selectiva.

No obstant, la gran novetat que ara aporta Torrelles de Llobregat és el tractament fiscal que decidit donar als residus. A Torrelles, com a la majoria de municipis on hi ha taxa d'escombraries, aquesta era un import fix anual, i per tant, un sistema injust, ja que els petits generadors d'escombraries subvencionaven implícitament els grans generadors. Tampoc premiava de cap manera aquells ciutadans que participaven adequadament de la recollida selectiva.

Conjuntament amb la implantació del porta a porta, Torrelles de Llobregat decidí també modificar la taxa d'escombraries i implantar un model segons el qual ciutadans i establiments comercials paguin d'acord a les escombraries generades. Aquest sistema, anomenat de pagament per generació, constitueix la primera experiència desenvolupada a l'Estat Espanyol, i ha comptat amb el suport de la Junta de Residus de la Generalitat i de l'Entitat del Medi Ambient.

La idea és simple. Així com paguem l'aigua, el telèfon i la llum en funció de l'ús que en fem, amb les deixalles és lògic que passi el mateix. Si això fins ara no ha estat així és exclusivament perquè no s'ha disposat de cap comptador que permeti saber el comportament individual. Això, amb un model de recollida porta a porta canvia i per tant la implantació d'aquest tipus de taxes esdevé possible.

Així, des del passat 14 de gener a Torrelles funciona un nou model de recollida i una nova taxa d'escombraries. El dia 13 foren retirats de la via pública tots els contenidors excepte els iglús de vidre i des de l'endemà les deixalles són deixades davant la porta de casa o de l'establiment comercial, entre 20 i 22h. A partir, d'aquesta hora comença la recollida porta a porta. La matèria orgànica i el paper i cartró es recullen respectivament tres i un dia per setmana i es lliuren gratuïtament. La fracció inorgànica (a Torrelles no hi ha recollida específica d'envasos perquè s'aplica el model Residu Mínim) ha de ser lliurada obligatòriament en unes bosses estandarditzades per l'Ajuntament. Són bosses de 40 litres (més d'un terç majors que les bosses d'escombraries normals i uns 4-5 vegades majors que una bossa comercial normal).

L'Ajuntament ven aquestes bosses a través de comerços col·laboradors, a un preu (0,60€/u) que incorpora una part de la taxa d'escombraries. D'aquesta manera, a més bosses utilitzades més es paga de taxa, creant un incentiu cap a la reducció i el reciclatge. L'Ajuntament també ha estandarditzat bosses compostables per als grans generadors de fracció vegetal (gespa, pinassa...) que duen una taxa associada de 0,40€/u.

Per als comerços s'han estandarditzat bosses d'escombraries de tamany gran (100 litres) per a la fracció inorgànica, amb una taxa associada de 1,50 €/bossa. Els comerços grans generadors de matèria orgànica han de llogar anualment bujols d'ús exclusiu per aquesta fracció, que paguen en funció de la seva grandària i periodicitat de recollida.

Després d'una setmana de funcionament del servei destaquen els altíssims nivells de puresa dels materials recollits selectivament, així com la quantitat de matèria orgànica recollida per persona. Ben aviat es disposarà de dades dels primers estudis de caracterització dels residus entrats a les diferents plantes de tractament. L'ús de les bosses estandarditzades ha esdevingut quotidià, tot i que alguns veïns havien manifestat que consideraven car el seu preu. També s'ha notat un increment sensible de l'ús de la deixalleria, on es permet lliurat sense cost els materials reciclables degudament classificats.

Durant el primer any, per facilitar la transició al nou sistema, l'Ajuntament preveu recaptar 50% dels ingressos totals mitjançant una part fixa, recaptada amb rebut com fins ara. Tot i així l'Ajuntament es planteja anar reduint progressivament aquest percentatge per tal que domini la part variable. Entre la part fixa i la venda de bosses estandarditzades l'Ajuntament pretén arribar a cobrir el 80% del cost del servei.

La nova taxa és més justa, més transparent i incentivadora de la reducció i el reciclatge dels residus. El model està inspirat en sistemes aplicats a Itàlia, Bèlgica i Estats Units, entre altres països. Només a Estats Units hi ha més de 5000 municipis aplicant sistemes de pagament per generació i milers arreu d'Europa. Aquests és el model dominant en països més avançats que el nostre pel que fa a la gestió ambientalment correcta dels residus urbans.

Torrelles, és un municipi d'uns 4100 habitants i d'urbanisme eminentment horitzontal. Les característiques són òptimes per aplicar un model d'aquesta mena. Tot i així, són centenars els municipis a Catalunya on l'experiència podria traslladar-se amb adaptacions mínimes. En altres contextes caldria pensar en adaptacions més profundes.

Tal com el model de recollida selectiva porta a porta s'ha anat escampant progressivament per Catalunya a mesura que se n'han anat contrastant els seus avantatges, ben segur que l'experiència de Torrelles no serà més que la primera d'un model que ben aviat esdevindrà quotidià.

Ignasi Puig Ventosa
22 de gener de 2003